

פרק ג':

משנה א': הקדמה: במשנה מובא באיזה שעה היו מקריבים תמיד של שחר

אמר להם הממונה- אומר הממונה לכהנים, צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה- צאו למקום גבוה במקדש וראו האם הגיע זמן שחיטת התמיד שפסול לשחיטה בלילה, **אם הגיע, הרואה אומר בקראי-** כאשר הגיע זמן השחיטה מודיע הרואה שהאיר והבריק השחר, מתתיא בן שמואל אומר- מתתיא בן שמואל חולק ואומר שלא מספיק שיאיר השחר, האיר פני כל המזרח עד שבתברון- הממונה שואל האם האיר כל צד מזרח עד חברון ומזכיר את שם העיר כדי לעורר זכות אבות שטמונים שם, והוא אומר הן- והרואה אומר שאכן האיר וזהו הזמן לשחיטה.

משנה ב': הקדמה: ממשיכה המשנה לדון מדוע צריך לכל זה וכן מובא דין אימתי טובלים ואימתי מקדשים ידים ורגלים

ולמה הצרכו לכך- ומדוע צריך לעלות למקום גבוה, ולפי פירוש אחר הכוונה היא מדוע צריך שיאיר כל צד מזרח? שפעם אחת עלה מאור הלבנה- שאירע מקרה שהאיר אור הלבנה ודמו שהאיר המזרח- וחשבו שעלה השחר והאיר את צד מזרח, ושחטו את התמיד- ומיד הזדרזו לשחוט את התמיד של שחר, והוציאוהו לבית השרפה- ולאחר שהתבררה הטעות שרפוהו מפני שנשחט והוקרב בפסול, ולמרות שאין הלבנה יכולה להאיר כך ביום כיפור מפני שרק באמצע החודש יכול להיות טעות בכל זאת חששו לכך.

הורידו כהן גדול לבית הטבילה- המשנה חוזרת ואומרת שכאשר הודיעו שהאיר כל המזרח מיד ירד כהן גדול לטבול שהרי הוא טעון טבילה קודם הקרבת תמיד של שחר וביום כיפור כל העבודות על ידי כהן גדול נעשות, זה הכלל היה במקדש- כלל זה היה במקדש: כל המסיך רגליו טעון טבילה- כל העושה צרכיו טעון טבילה במקוה של ארבעים סאה, וכל המטיל מים טעון קדוש ידים ורגלים- וכל המטיל מים מספיק לו קידוש ידיו ורגליו.

משנה ג': הקדמה: עבודה נעשית רק לאחר טבילה ועל כן ביום כיפור טבל הכהן והתקדש הרבה פעמים

אין אדם נכנס לעזרה לעבודה אפילו טהור עד שיטבל- אסור לאדם ואפילו אדם טהור להכנס למקדש לעשות עבודה ללא שטבל קודם לכן, חמש טבילות ועשרה קדושים טובל כהן גדול ומקדש בו ביום- ביום כיפור טובל כהן גדול חמש טבילות ומתקדש עשר פעמים, וכלן בקדש על בית הפרוה- וכל הטבילות נעשו במקוה שבעזרה הנמצאת בגג

לשכת בית הפרוה, חוץ מזו בלבד - חוץ מטבילה ראשונה שלפני הקרבת התמיד שטובלה במקוה שעל גבי שער המים שהרי זו טבילה שכל אדם הנכנס לעבוד עבודה חייב בה.

משנה ד': הקדמה: במשנה מובאים דינים והנהגות לכהן גדול ביום כיפור

פרשו סדין של בויץ בינו לבין העם - פרשו סדין יקר העשוי מבד הנקרא בויץ בין הכהן העולה לטבילה לבין העם ועשו זאת משום צניעות או כדי להזכיר שעבודת הכהן גדול ביום כיפור בבגדי לבן {בוץ}, פשט ירד וטבל - פשט הכהן הגדול את בגדי החול שלו וירד לטבול טבילה ראשונה, עלה ונסתפג - וכאשר עלה מן המקווה ניגב גופו בסדין {וגם זו אחת מן העבודות}, הביאו לו בגדי זהב - ולבש את בגדי הזהב שהם שמונת הבגדים שבארבעה מהם היה זהב: חושן, אפוד, פעמוני המעיל והציץ, ולבש וקדש ידיו ורגליו - ולאחר שלבשם רחץ ידיו ורגליו, הביאו לו את התמיד - ולאחר קידוש הידיים והרגליים הביאו לפניו את הכבש של קרבן תמיד של שחר, קרצו ומרקו את שחיטה על ידו - שחטו מהר את רוב הסימנים וכהן אחר גמר את העבודה כיוון שהכהן הגדול צריך לקבל את הדם, קבל את הדם וזרקו - והכהן הגדול מקבל את הדם וזורקו על גבי המזבח, נכנס להקטיר קטרת של שחר - ונכנס להקטיר קטרת על גבי מזבח הזהב, ולהטיב את הנרות ולהקריב את הראש ואת האברים - ולתקן את הנרות ולהקריב את הראש והאברים של עולת תמיד, ואת הזבתיו - ומקריב את מנחת הכהן גדול שמקריב כל יום עשירית האיפה סלת חציה בבוקר וחציה בערב, ואת היין - ומנסך את היין.

משנה ה': הקדמה: במשנה מובא דין הקטרת ותוספת דינא לעניין המקווה שטובל בה הכהן גדול

קטרת של שחר היתה קרבה בין דם לאברים - הקטרת המוקטרת בכל יום הייתה מוקטרת בין זריקת דם התמיד להקרבת אבריו כיוון שלא היו העבודות ממש סמוכות והיה זמן להקטרת הקטרת, **והטעם** שקודמת לאברים: מפני שבקטרת כתוב בבקר בבקר ואילו בתמיד כתוב פעם אחת בבקר, של בין הערבים בין אברים לנסכים - וקטרת שהיו מקטירים בבין הערבים הייתה קרבה בין הקרבת האברים של קרבן תמיד של בין הערבים לבין הקרבת הנסכים של הסלת והיין, **והטעם** שקודמת לנסכים ולא לאברים בערב: שכתוב "כמנחת הבקר וכנסכו" כמו שבבקר קטרת קודמת לנסכים אף בערב קודמת ומכך שלא כתוב כאברי הבקר משמע שרק לנסכי הערב קודמת ולא לאברים. אם היה כהן גדול זקן או אסטניס - אם הכהן גדול היה זקן או מפונק שלא סובל טבילה במים קרים, מתמין לו חמין ומטילין לתוך הצונן כדי שתפוג צנתו - כיוון שאין שבות במקדש יכולים היו לחמם ברזלים ובשעת טבילה להניחם במים שיפיגו את הקרירות, או שחיממו מים מערב יום כיפור ושפכוהו למקווה.

משנה ו': הקדמה: המשנה ממשיכה להסביר את סדר העבודה ביום כיפור

הביאוהו לבית הפרוה ובקדש היתה - הביאו את הכהן ללשכה בעזרה שנקראה פרוה על שם האדם שבנאה והיה בגגה מקוה, וזו היא הטבילה השניה שחייבת להיטבל בקודש שהרי למדנו שכל הטבילות בקודש חוץ מהראשונה, **פרסו סדין של בויץ בינו לבין העם** - כדי להזכירו שעבודת הקודש בבגדי לבן, **קדש ידיו ורגליו ופשט** - לפי תנא קמא קודם מקדש ידיים ורגליים ואחר כך פושט את בגדי הזהב, **רבי מאיר אומר** - רבי מאיר חולק וסובר, **פשט קדש ידיו ורגליו** - לאחר שפושט בגדי זהב מקדש ידיו ורגליו שלדעתו הקידוש הוא לכבוד הבגדים שעומד ללבוש שהם בגדי לבן ולפי תנא קמא הקידוש הוא לקראת פשיטת בגדי הזהב ואין הלכה כרבי מאיר, **ירד וטבל עלה ונסתפג** - ירד וטבל טבילה שניה ועולה מן המקוה ומנגב גופו בסדין, **הביאו לו בגדי לבן, לבש** - ולאחר שהביאו לו בגדי לבן אותם לובש לכבוד עבודות מיוחדות של יום כיפור, **וקדש ידיו ורגליו** - ומקדש ידיו ורגליו לכבוד בגדים אלו, ולפי רבי מאיר מקדשים לכבוד בגדים אלו פעמיים.

משנה ז': הקדמה: במשנה מובאים ערכם של הבגדים שלבש הכה"ג ביום כיפור

בשחר היה לובש פלוסין של שנים עשר מנה - לעבודת הבוקר היה לובש בגדי לבן העשויים מבד מעולה הבא מהעיר פלוסין שבמצרים והיא רעמסס, והם שווים שנים עשר מנה, **ובין הערבים הנדוין של שמנה מאות זוז** - ולעבודת בין הערבים לובש בגדי לבן הבאים מארץ הודו ששווים שמונה מאות זוז שהם שמונה מנים, **דברי רבי מאיר** - כך סובר רבי מאיר, שהבגדים היו שווים יחד עשרים מנה, **וחכמים אומרים** - וחכמים חולקים ואומרים, **בשחר היה לובש של שמונה עשר מנה ובין הערבים של שנים עשר מנה הכל שלשים מנה** - בעבודת השחר לבש בגדים ששווים שמונה עשר מנה ובעבודת בין הערבים לבש בגדים ששווים שנים עשר מנה והכל יחד שלושים מנה, ובגדי השחר יקרים יותר תמיד משום שנאמר בהם ארבע פעמים "בד", **אלו משל צבור** - שווי בגדים המוזכר כאן באים מכספי ציבור, **ואם רצה להוסיף מוסיף משלו** - ואם רוצה הכהן להוסיף ולקנות בגדים יקרים יכול לתת משלו ובתנאי שיתנם כתרומה לקודש.

משנה ח': הקדמה: מפורטים במשנה דיני קרבן כפרה ביום הכיפורים

בא לו אצל פרו - קרב הכהן לפר שהביא וצריך להיות משלו כדי לכפר על ביתו, **ופרו היה עמד בין האולם ולמזבחה** - והעמידו את הפר בצד צפון אך באופן שיהיה הכי קרוב להיכל משום חולשת הכהן גדול שצריך להוליך את הדם לקדש הקדשים, **ראשו לדרום ופניו למערב** - מעמידים אותו בין דרום לצפון כדי שלא יהיה מול המזרח מפני החשש שמא יטיל גללים אך מטום פניו למערב, **והכהן עמד במזרח ופניו למערב** - והכהן גדול עומד כשפניו למערב שזהו צד ההיכל, **וסומך שתי ידיו עליו ומתודה** - וסומך שתי ידיו על הפר בין קרניו ומתודה, **וכך היה אומר** - וכך היה מתודה, **אנא השם** {ואומר שם המפורש} **עויתי פשעתי הטאתי לפניך אני וביתי, אנא השם כפר נא לעונות ולפשעים ולהטאים**

שעויתי ושפשעתי ושחטאתי לפניך אני וביתי ככתוב בתורת משה עבדך כי ביום הזה יכפר עליכם וגו', וסדר הוידי הוא לדעת רבי מאיר שאומרים כסדר הזה: עויתי, פשעתי וחטאתי, וחכמים סוברים שאומר חטאתי, עויתי ופשעתי והלכה כחכמים, **והן עוננין אחריו**- והכהנים והעם העומדים בעזרה ושומעים את השם המפורש יוצא מפי הכהן הגדול עוננין אחריו: **ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד**.

משנה ט': הקדמה: ממשיכים לומר את סדר עבודתו ואגב כך מזכירים לשבח את יהושע בן גמלא

בא לו למזרח העזרה לצפון המזבח- לאחר הוידי הולך הכהן גדול למזרח העזרה שהוא לצד הצפוני של המזבח, **הסגן מימינו וראש בית אב משמאלו**- הסגן שמינו תחתיו כמחליף אם יארע בו פסול הולך מימינו וראש בית אב של אותו שבוע הולך משמאלו שהרי משמרות הכהונה מחולקים לעשרים וארבע ולכל משמר יש ראש, **ושם שני שעירים וקלפי היתה שם ובה שני גורלות**- ובמקום זה {מזרח העזרה מצפון למזבח} היו עומדים שני השעירים ושם היה ארגז עץ שבו הגרילו איזה שעיר לה' ומשנהו לעזאזל, **של אשכרוע היו**- בתחילה היו הגורלות עשויים מעץ הנקרא אשכרוע שהוא בוס"א- בוק, **ועשאן בן גמלא של זהב**- וכאשר התמנה יהושע בן גמלא לכהונה גדולה עשאן מזהב לכבוד היום, **והיו מזכירין אותו לשבח**- ועל מעשה זה היה נזכר שמו לשבח.

משנה י': הקדמה: לפני שממשיכה המשנה בסדר היום מזכירים עוד אנשים ומשפחות לשבח או לגנאי אגב כך שכבר הוזכר אחד לשבח

בן קטין עשה שנים עשר דד לכיור שלא היו לו אלא שנים- בכיור ממנו רחצו ידים ורגלים היו בתחילה רק שני ברזים ובן קטין הוסיף עוד עשרה כדי שכל הכהנים שהגרילו בפיס שני יוכלו לקדש כאחד, ולמרות שמוזכרים שם שלושה עשר כהנים שזכו בפיס הרי השוחט אינו טעון קידוש שהרי שחיטה כשרה בזר, **ואף הוא עשה מוכני לכיור שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה**- ובן קטין עשה עוד מעשה שמוזכר בו לשבח שכיוון שהיו המים שבכיור נפסלים בלינה {שהכיור הוא כלי שרת וכל המתקדש בכלי שרת נפסל בלינה} והיו צריכים כל בוקר לשפוך את המים על כן התקין גלגל שיחבר את המים שבכיור למים שבבור ולא נפסלים בלינה, **מנבו המלך היה עושה כל ידות הכלים של יום הכפורים זהב**- מנבו המלך שהיה גר עשה את כל כלי יום כפור שיהיו הידות מזהב ומדובר על כלי שרת שאינם יכולים להיות מזהב כגון סכין ועל כן עשה ידותיהם מזהב, **הילני אמו עשתה נברשת של זהב על פתחו של היכל**- הילני אמו של מונבו שאף היא התגיירה עשתה נברשת בפתח העזרה שכאשר עלתה החמה והיו קרניה מגיעות לנברשת היו יוצאים ניצוצות מבריקים שהייתה הנברשת נוצצת וכך ידעו כולם שהגיע זמן קריאת שמע, **ואף היא עשתה טבלא של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה**- ועוד עשתה הילני לטובה: טס

של זהב עליה כתובה פרשת סוטה כדי שאם יצטרכו להעתיק פרשת סוטה לא יצטרך להביא ספר תורה, ניקנור נעשו נסים לדלתותיו - ניקנור עשה שתי דלתות לשערי המקדש באלכסנדריה שבמצרים והיו מברוש מצופות נחושת ואירע נס בהם שנסעו בספינה וכו' וכיוון שנעשו בהם ניסים לא שינו אותם לזהב למרות שאת שאר השערים שינו, והיו מזכירין אותו לשבת - ואף הוא מוזכר לשבח על מעשיו. ויש גורסים אותם שכל אלו המוזכרים כאן לשבח הם מוזכרים.

על ניקנור מספרת הגמרא כך {יומא לח' ע"א}:

ת"ר מה נסים נעשו לדלתותיו אמרו כשהלך ניקנור להביא דלתות מאלכסנדריא של מצרים בחזירתו עמד עליו נחשול שבים לטבעו נטלו אחת מהן והטילוה לים ועדיין לא נח הים מזעפו בקשו להטיל את חברתה עמד הוא וכרכה אמר להם הטילוני עמה מיד נח הים מזעפו והיה מצטער על חברתה כיון שהגיע לנמלה של עכו היתה מבצבצת ויוצאה מתחת דופני הספינה ויש אומרים בריה שבים בלעתה והקיא אתה ליבשה ועליה אמר שלמה {שיר השירים א'-יז'} קורות בתינו ארזים רהיטנו ברותים אל תיקרי ברותים אלא ברית ים לפיכך כל השערים שהיו במקדש נשתנו להיות של זהב חוץ משערי ניקנור מפני שנעשו בו נסים ויש אומרים מפני שנחושטן מוצהבת היתה ר' אליעזר בן יעקב אומר נחשת קלוניתא היתה והיתה מאירה כשל זהב:

משנה יא': הקדמה: עתה מוזכרים אנשים לגנאי

ואלו לגנאי: של בית גרמו לא רצו ללמד על מעשה לחם הפנים - אנשי בית גרמו לא רצו ללמד כיצד עושים את לחם הפנים בצורה כמין תיבה פרוצה בלי שישבר או יתעפש, של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטרת - אנשי בית אבטינס לא רצו ללמד על סוג העשב הנקרא מעלה עשן הגורם לעשן לעלות ישר כמקל, הגרס בן לוי היה יודע פרק בשיר ולא רצה ללמד - הגרס בן לוי ידע להנעים בשיר או שידע להוציא קולות מיוחדים מפיו ולא רצה ללמד אחרים, בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב - בן קמצר לא רצה ללמד אומנות של כתיבת השם בבת אחת שהיה מניח ארבע קולמוסין בין אצבעותיו וכתב בבת אחת את שם השם, על הראשונים נאמר זכר צדיק לברכה - על המוזכרים במשנה י' נאמר זכר צדיק לברכה שכאשר מזכירים שמם מברכים אותם, ועל אלו נאמר ושם רשעים ירקב - ועל האחרונים נאמר ושם רשעים ירקב, ובביתא מובא שגם אלו הביאו תשובה לדבריהם כדי שלא ישתמשו בזה אנשים שאינם מהוגנים לעבודה זרה, ורק בן קמצר לא מצא תשובה לדבריו ועליו נאמר ושם רשעים ירקב, **אמנם** לפי הברטנורא

משמע שלמד שמהמשנה משמע שלא קיבלו החכמים את טענת המשפחות וממילא גם הם מוזכרים לגנאי.

שאלות לחזרה:

משנה א':

- (1) מה ההבדל בין אם אומרים ברקאי לבין האיר פני כל המזרח?
- (2) מדוע מזכירים את חברון?

משנה ב':

- (3) מפני מה היו מבררים כל כך הרבה האם הגיע זמן ההקרבה?

משנה ג':

- (4) מה ההדגשה אין אדם נכנס לעזרה עד שיטבול?
- (5) מפני מה טבל הכהן גדול ביום כפור חמשה פעמים והתקדש עשרה פעמים?
- (6) מפני מה רק הטבילה הראשונה הייתה מחוץ לעזרה?

משנה ד':

- (7) מדוע פרסו סדין בינו לעם?
- (8) מה הפירוש קרצו ומדוע המשיך כהן אחר את השחיטה?

משנה ה':

- (9) מדוע קטרת של שחר קרבה בין זריקה להקרבת אברים?
- (10) מדוע קטרת של בין הערבים קרבה בין הקרבת אברים לניסוך נסכים?
- (11) כיצד חיממו לכהן גדול את מי המקוה?

משנה ו':

- (12) מה המחלוקת בין תנא קמא לרבי מאיר?

משנה ז':

- (13) מה המחלוקת בין רבי מאיר לחכמים?
(14) בגדי השחר יקרים יותר לכל הדעות- מדוע?
(15) הסבר את שמות המקומות: פלוסין, הנדוין, פרוה?

משנה ח':

- (16) מה ההדגשה "פרו"?
(17) כיצד יתכן שיעמוד הקרבן כשראשו לדרום ופניו למערב ומדוע עשו כך?
(18) כיצד הוא סדר הוידוי?
(19) מדוע העמידו את הפר בצפון העזרה סמוך להיכל?

משנה ט':

- (20) מה תפקיד הסגן וראש בית אב?
(21) על מה מוזכר בן גמלא לשבח?

משנה י':

- (22) מדוע הוסיף בן קטין עוד עשרה ברזים?
(23) ואם כך, מדוע לא הוסיף אחד עשר ברזים?
(24) על אלו שני דברים מוזכרת הילני המלכה לשבח?

משנה יא':

- (25) מדוע נזכרים בית גרמו לגנאי?
(26) מדוע מוזכרים בית אבטינס לגנאי?
(27) על מי נאמר לכל השיטות שם רשעים ירקב?
(28) מה אמרה הברייתא מדוע יש צד לומר שגם המשפחות הללו יוזכרו לשבח?
(29) מדוע לפי הברטנורא מוזכרים כל המשפחות במשנה יא' לגנאי?

בהצלחה!!!

מובא ביומא {לח' ע"א}:

ת"ר בית גרמו היו בקיאיין במעשה לחם הפנים ולא רצו ללמד שלחו חכמים והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים והיו יודעין לאפות כמותן ולא היו יודעין לרדות כמותן שהללו מסיקין מבחוץ ואופין מבחוץ והללו מסיקין מבפנים ואופין מבפנים הללו פיתן מתעפשת והללו אין פיתן מתעפשת כששמעו חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקב"ה לכבודו בראו שנאמר {ישעיה מג-ז} כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וחזרו בית גרמו למקומן שלחו להם חכמים ולא באו כפלו להם שכרן ובאו בכל יום היו נוטלין שנים עשר מנה והיום עשרים וארבעה ר' יהודה אומר בכל יום עשרים וארבעה והיום ארבעים ושמונה אמרו להם חכמים מה ראיתם שלא ללמד אמרו להם יודעין היו של בית אבא שבית זה עתיד ליחרב שמא ילמוד אדם שאינו מהוגן וילך ויעבוד עבודת כוכבים בכך ועל דבר זה מזכירין אותן לשבח מעולם לא נמצאת פת נקיה ביד בניהם שלא יאמרו ממעשה לחם הפנים זה ניזונין לקיים מה שנאמר {במדבר לב-כב} והייתם נקיים מה' ומישראל: **של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטורת: ת"ר בית אבטינס** היו בקיאיין במעשה הקטורת ולא רצו ללמד שלחו חכמים והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים והיו יודעין לפטם כמותם ולא היו יודעין להעלות עשן כמותן של הללו מתמר ועולה כמקל של הללו מפציע לכאן ולכאן וכששמעו חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקב"ה לכבודו בראו שנאמר {משלי טז-ד} כל פעל ה' למענהו וחזרו בית אבטינס למקומן שלחו להם חכמים ולא באו כפלו להם שכרן ובאו בכל יום היו נוטלין שנים עשר מנה והיום עשרים וארבעה ר' יהודה אומר בכל יום עשרים וארבעה והיום ארבעים ושמונה אמרו להם חכמים מה ראיתם שלא ללמד אמרו יודעין היו של בית אבא שבית זה עתיד ליחרב אמרו שמא ילמוד אדם שאינו מהוגן וילך ויעבוד עבודת כוכבים בכך ועל דבר זה מזכירין אותן לשבח מעולם לא יצאת כלה מבושמת מבתיהן וכשנושאיין אשה ממקום אחר מתנין עמה שלא תתבסם שלא יאמרו ממעשה הקטורת מתבסמין לקיים מה שנא' והייתם נקיים מה' ומישראל **תניא אמר ר' ישמעאל** פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאתי אחד מבני בניהם אמרתי לו אבותיך בקשו להרבות כבודן ורצו למעט כבוד המקום עכשיו כבוד מקום במקומו ומיעט כבודם **אמר ר' עקיבא** (פעם אחת) סח לי ר' ישמעאל בן לוגא פעם אחת יצאתי אני ואחד מבני בניהם לשדה ללקט עשבים וראיתי (ששחק ובכה) אמרתי לו מפני מה בכית אמר לי כבוד אבותי נזכרתי ומפני מה שחקת אמר לי שעתיד הקב"ה להחזירה לנו ומפני מה נזכרת אמר לי מעלה עשן כנגדי הראהו לי אמר לי שבועה היא בידינו שאין מראין אותו לכל אדם **אמר ר' יוחנן בן נורי** פעם אחת מצאתי זקן א' ומגילת סממנין בידו אמרתי לו מאין אתה אמר לי מבית אבטינס אני ומה בידך אמר לי מגילת סממנין הראהו לי אמר לי כל זמן שבית אבא היו קיימין לא היו מוסרין אותו לכל אדם ועכשיו הרי הוא לך והזהר בה וכשבאתי וסחתי דברי לפני ר"ע אמר לי מעתה אסור לספר בגנותן של אלו **מכאן אמר בן עזאי** בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך **{לח' ע"ב}** ומשלך יתנו לך אין אדם נוגע במוכן לחבירו ואין מלכות נוגעת בחברתה אפי' כמלא נימא: **הוגרס בן לוי וכו': תניא** כשהוא נותן קולו בנעימה מכניס גודלו לתוך פיו ומניח אצבעו בין הנימין עד שהיו אחיו הכהנים נזקרים בבת ראש לאחוריהם **ת"ר** בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב אמרו עליו שהיה נוטל ד' קולמוסין בין אצבעותיו ואם היתה תיבה של ד' אותיות היה כותבה בבת אחת **אמרו לו** מה ראית שלא ללמד כולן מצאו תשובה לדבריהם בן קמצר לא מצא תשובה לדבריו על הראשונים נאמר {משלי י-ז} זכר צדיק לברכה ועל בן קמצר וחביריו נאמר {משלי י-ז} ושם רשעים ירקב

